

„Draugą“ perduoti ateinančioms kartoms

Marija Remienė

Nuo pat pirmojo numerio „Draugas“ siekė ir tebesiekia vienyti lietuvius išėivijoje ir rūpintis tauta.

Įvairiais laikais ir dėl įvairių priežasčių palikę savo tėvynę ir atsidūrę Amerikoje tautiečiai pasijuto vieniši svetimame krašte. Nors dauguma pirmųjų XIX amžiaus lietuvių emigrantų buvo bemoksliai, bet jie degė noru burtis, išsaugoti atsivežtą tautos kultūrą ir dvasią. Jiems į pagalbą atėjo lietuviai kunigai – šviesuoliai, kurie norėjo užtikrinti jų tarpusavio bendravimą ir palaikyti dvasines vertybes.

▲ Pirmasis „Draugo“ renginių komitetas: (iš kairės) Tėvų marijonų provincijolas kun. Viktoras Rimšelis, Stasys Baras, Marija Remienė, dr. Antanas Razma, „Draugo“ administratorius kun. Petras Činikas. 1979 m.

▲ „Draugo“ renginių komitetas: (sėdi) „Draugo“ administratorius kun. Petras Činikas (iš kairės), komiteto pirmininkė Marija Remienė, Irena Kriaučeliūnienė, Faustina Mackevičienė, Lietuvių katalikų spaudos draugijos direktorių tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma; (stovi) Sofija Džiugienė, Lialė Lapienė, Tėvų marijonų provincijolas kun. Viktoras Rimšelis, Matilda Marcinkienė, Jadvyga Dočkienė, Vytautas Šoliūnas. 1979 m.

1909 m. gegužės mėn. suvažiavę lietuviai kunigai New Yorke nutarė leisti savaitinį laikraštį „Draugą“. Pradžioje jį leido Lietuvių kunigų vienybė. 1912 m. „Draugas“ buvo perkeltas į Chicagą ir jį leido kunigų sudaryta bendrovė. Tačiau didėjant finansiniams sunkumams leidimą perėmė tėvų Marijonų vienuolija. Ir toliau „Draugui“ turint nuostolių buvo įsteigta Marijonų gilda, tačiau jai nepasisekė, nes turėjo mokėti didelius mokesčius. Taip 1941 m. kovo 29 d. Springfield, Illinois valstijoje, buvo įregistruota LIETUVIŲ KATALIKŲ SPAUDOS DRAUGIJA, kaip pelno nesiekianti organizacija, kuri iki dabar yra „Draugo“ leidėja.

„Draugo“ dienraštis nėra privataus asmens ar asmenų nuosavybė. Šios korporacijos tikslai yra veikti švietimo, patriotinėje, pilietinėje ir visuomeninėje srityje. Korporaciją sudaro tarybos direktoriai, kurie sprendžia laikraščio kryptį ir rūpinasi finansais.

▲ „Draugo“ 75-mečio proga Los Angeles buvo surengtas koncertas. Nuotraukoje: koncerto dalyviai – Violeta Gedgaudienė, Birutė Dabšienė, Rūta Arbaitė, „Draugo“ vyr. redaktorius kun. Pranas Garšva, rašytoja Alė Rūta-Arbienė, muzikas Alvydas Vasaitis, solistas Algis Grigas, solistė iš New Yorko Maralin Niska ir solistės vyras, koncerto organizatorė Marija Remienė

Per visą šį laikotarpį keitėsi redaktoriai, skaitytojai ir „Draugo“ leidėjai bei korporacijos direktoriai. Lietuvių katalikų spaudos draugijos pirmąją valdybą sudarė to meto žymieji lietuvių visuomenės veikėjai: prelatas Ignas Albavičius – pirmininkas, nariai – kun. J. Navickas, prel. J. Paškus, kun. P. Činikas, kun. J. Marčiulionis ir J. Brenza ir kt. (jų buvo vienuolika).

1979 m. spaudos direktorių draugijos korporacijos pirmininku buvo dr. Antanas Razma, vicepirmininkai – dr. Petras Kisielius, adv. Eugenijus Petkevičius, inž. Antanas Rudis, sekretorius Petras Činikas, išdininkas kun. Juozas Dambrasuskas, protokolų sekretorius kun. Andrius Naudžiūnas.

1997 m. balandžio mėn. 8 d. direktorių tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma, po daugiau kaip 20 m. metų pirmininko poste, atsistatydino. Dr. Antanas Razma – ilgiausiai pirmininkavęs direktorių tarybai. Tėvų marijonų provincijolas Donald Petraitis, MIC, padėkojo dr. Antanui Razmai ir visai tarybai už ilgų metų darbą.

▲ LKSD direktoriai: (sėdi) „Draugo“ moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC, Birutė Jasaitienė, tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma, Tėvų marijonų provincijolas kun. Donald Petraitis, MIC, Marija Remienė; (stovi) dr. Kazys Ambrozaitis, Algirdas Ostis, kun. Pranas Cibulskis, Leonardas Šimutis – „Draugo“ redaktoriaus Leonardo Šimučio sūnus, „Draugo“ administratorius Pijus Stončius, Indrė Tijūnėlienė, Vaclovas Momkus ir dr. Petras Kisielius

1997 m. balandžio 8 d. spaudos direktorių tarybos pirmininku buvo išrinktas dr. Petras Kisielius. Jo pirmininkavimo kadencijoje iki 2003 m. vasario 12 d. tarybą sudarė: Marijonų provincijolas Donald Petraitis, kun. Viktoras Rimšelis, kun. Vytautas Bagdanavičius, kun. Jonas Duoba, dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Antanas Razma, Marija Remienė, kun. Anthony Kelpšas, Birutė Jasaitienė, brolis marijonas Timothy Roth, Vaclovas Momkus, Jonas Vaznelis, Juozas Polikaitis, kun. Alfonsas Micka ir kun. Jerome Zalonis.

1997 m. balandžio mėn. 8 d. posėdyje įvyko keli didesni pasikeitimai:

▲ „Draugo“ leidėjos – Lietuvių katalikų spaudos draugijos tarybos nariai direktoriai: (sėdi iš kairės) Saulius Kuprys (pirmininkas), Marija Remienė (sekretorė), Pranas Povilaitis, (stovi) dr. Jonas Daugirdas, Juozas Polikaitis, Vaclovas Momkus. 2008 m.

valdybos pirmininkas Jonas Vaznelis atsistatydino iš pareigų; pasitraukė ir administratorius Ignas Budrys. Valdybos pirmininko pareigas perėmė tarybos narė Marija Remienė.

Direktorių tarybai šešerius metus taikiai ir sumaniai vadovavo dr. Petras Kisielius, ilgiausiai išbuvęs direktorių tarybos nariu. Sveikatai pradėjus šlubuoti 2003 m. vasario 12 d. jis atsistatydino iš direktoriaus pareigų.

Nuo 2003 m. vasario 12 d. iki 2006 m. kovo 20 d. tarybos direktorių tarybos pirmininku buvo renkamas Juozas Polikaitis. Tarybą sudarė: Marijonų provincijolas Donald Petraitis, kun. Viktoras Rimšelis, dr. Petras Kisielius, Pranas Povilaitis, Gediminas Damašius, Marija Remienė, Vaclovas Momkus, kun. Jonas Duoba. Vis mažiau tėvų Marijonų narių atsilankydavo į posėdžius.

Pirmininkas Juozas Polikaitis į „Draugą“ atvedė „Draugo“ administratorių Vytautą Paškų, kuris neilgai buvo šiose pareigose. Juozas Polikaitis perredagavo Spaudos draugijos įstatus, sudarė visos tarybos struktūrą, bandė jais va-

dovautis ir kvietė visus deramai bendradarbiauti. Pagal naujus įstatus direktorių tarybą sudaro 19 direktorių: 11 kunigų marijonų ir 8 pasauliečiai.

2006 m. kovo 26 d. pagal naujus įstatus Juozas Polikaitis baigė savo kadenciją; naujuoju tarybos pirmininku buvo išrinktas adv. Saulius Kuprys.

Tą pačią dieną iš valdybos pirmininkės pareigų pasitraukė Marija Remienė, užimdama direktorės tarybos sekretorės pareigas. Pirmininkas Saulius Kuprys perorganizavo redakciją ir sumažino administracijos tarnautojų. Dienraštis atsinaujino ir tapo patrauklesnis.

Pasauliečiai tarybos direktoriai keitėsi: vieni išbūdavo ilgiau, kiti – labai trumpai. Direktoriais buvo: Indrė Tijūnėlienė, Algirdas Ostis, dr. Leonardas Šimutis, Pijus Stončius, Algis Bakaitis. Ilgiau buvo Jonas Vaznelis – 1996-2006 (10 m.), dr. Kazys Ambrozaitis – 1992-2003 (11 m.), Juozas Polikaitis – nuo 1984 m. iki dabar (25 m.), dr. Antanas Razma – 1979-2004 (25 m.), dr. Petras Kisielius – 1979-2006 (27 m.), Marija Remienė – nuo 1980 iki dabar (29 m.).

2008 m. Katalikų spaudos draugijos direktorių tarybą sudarė:

Saulius Kuprys – pirmininkas, Marija Remienė – sekretorė, kun. Viktoras Rimšelis, MIC, – moderatorius, dr. Jonas Daugirdas, kun. Jonas Duoba, MIC, Algis Kazlauskas, kun. Anthony Kelpšas, MIC, Rūta Kuncienė, kun. Alphonse Micka, MIC, Vaclovas Momkus, kun. Anthony Nockūnas, MIC, kun. Donald Petraitis, MIC, Juozas Polikaitis, Pranas Povilaitis, brolis Timothy Roth, MIC, brolis Donald Schafer, MIC, Arvydas Tamulis, kun. Bonifacas Vaišnora, MIC, kun. Jerome Zalonis, MIC.

Vyresnioji karta išlaikė ir vis dar išlaiko „Draugą“. Jai svarbi ir brangi lietuviybė, ypač – kultūringa spauda. Atėjo laikas jaunesniajai kartai perimti „Draugo“ leidimą. Naujai iš Lietuvos atvykusieji tautiečiai turėtų jungtis į išei-
vių darbą, kad jie galėtų „Draugą“ perduoti ateinančioms kartoms.